

İLKÖĞRETİM DÖRDÜNCÜ VE BEŞİNCİ SINIFLARDA EĞİTİM TEKNOLOJİSİ ALANLARININ KULLANIMI

Şahin DÜNDAR*

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Edirne ilindeki ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin sınıf içi öğrenme – öğretme etkinliklerinde eğitim teknolojisi alanlarını (özel hedefler, öğretim yöntem ve teknikleri, eğitim teknolojisi araç-gereçleri, ölçme değerlendirme) kullanma durumlarını saptamaktır. Araştırmada veri toplama aracı olarak dört bölümden oluşan bir anket kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenler her ders için özel hedeflerini belirlemekte ve özel hedeflerden öğrencilerini haberdar etmektedirler. Öğretmenlerin çoğunluğu çağdaş yöntem ve teknikleri bilmesine karşın derslerinde bu yöntem ve teknikleri kullanmamaktadır.

Anahtar Sözcükler: İlköğretim, Eğitim Teknolojisi

ABSTRACT

USAGE OF THE SECTIONS OF EDUCATIONAL TECHNOLOGY IN THE FOURTH AND FIFTH GRADES OF PRIMARY EDUCATION

The purpose of this study is to determine the usage of educational technology sections (objectives, teaching methods and techniques, tools of educational technology, measurement and evaluation) in learning-teaching activities by the primary school teachers of the fourth and fifth grades in Edirne. In the study, a survey which is prepared as four units was used in attaining the data. The results indicated that teachers determine the objectives for each lesson and inform the students of the objectives. Most of the teachers know the contemporary method and techniques, however, they don't use these method and techniques in their lessons.

Key Words: Primary Education, Educational Technology

GİRİŞ

Gelişen ve değişen dünyamızda, öğretmenlerimizin öğrenme ortamını etkin kılmak ve 21. yüzyılın bireylerini yetiştirebilmek için gösterdikleri uğraşta, öğretim teknolojilerinin ve öğretimi materyallerinin yeri ve önemi yadsınamaz bir gerçektir. Son otuz yıl içinde yaşanan teknolojik gelişmeler, sadece sanayide ya da üretim sektöründe değil, eğitimde de hissedilir değişikliklerin yaşanmasına neden olmuştur. Özellikle de iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişme, eğitimde de öğrenme sürecinin ve amacının yeniden sorgulanmasına ve tanımlanmasına neden olmuştur. Önümüzdeki yüzyıla damgasını vuran bilgi teknolojileri istendik insan profilini yeni baştan yaratmaktadır. Günümüzün hızla değişen ve gelişen dünyasında, bireylerin bilgiyi tek bir kaynaktan almaları ve ezberlemeleri beklenmemekte, aksine bilgiye ulaşma yollarını bilen, bunları kullanabilen ve karşılaştığı sorunlar karşısında bilgiyi kullanarak çözüm yöntemlerini oluşturabilen bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır (Şahin; Yıldırım, 1999:1). Ancak çağdaş eğitim teknolojisine uygun bir eğitim öğretim gerçekleştirilmediği sürece de bu amacın gerçekleştirilmesi mümkün olmayacaktır. Biliyoruz ki çağdaş eğitim teknolojisinin kullanılmadığı geleneksel öğretim yöntemlerinin kullanıldığı öğretmen merkezli sınıflarda öğretmen bilgiyi dağıtan, öğrenciler de bu bilgiyi almaya çalışan pasif alıcı durumundadır. Bu tür uygulamalarla öğrencilerimizin bilimsel ve teknolojik gelişmeleri takip edebilmesi mümkün değildir.

Rıza'nın(2000:84) belirttiği gibi bu çağda meydana gelen bilgi patlaması eğitim sürecinin her yönünü etkilemektedir. Özel hedefler, yöntemler, araçlar, ortam, değerlendirme ve geliştirme bunların arasındadır. Bu gelişmelere tebeşir ve söz yöntemi ile ayak uydurulamaz. Çünkü bu gelişmelere ayak uydurmak için yaratıcılık gerekmektedir. Geleneksel yöntemler ile bunu gerçekleştirmek mümkün değildir. Söz ancak sözü doğurmaktadır. Bu durumda istenilen sonuçlara ulaşılabilmesi öğretmenlerimizin sınıflarda çağdaş eğitim teknolojisini kullanması ile gerçekleşecektir. Ancak öğrencilerimiz bu şekilde pasif alıcı durumundan kurtulup aktif, eleştirel, yaratıcı kişiliklere kavuşacaktır.

* Araş. Gör., Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği ABD

Bugün eğitim politikalarında okulların gereksinim duyduğu ideal eğitim ve öğretimin nasıl gerçekleştirilebileceği konusu tartışılmaktadır. Yeni gereksinimler ışığında çağın koşullarına uygun olarak eğitimin dayandığı kuramsal temeller yeniden değerlendirilmekte, örgütsel yapılar değiştirilmekte, program yöntem ve süreçlerde yenilik yapılmaktadır... Eğitimciler daha çok öğrenciye, daha az zamanda, daha fazla bilgi öğrenme olanağı sağlamak zorunda kalmaktadırlar. Bu nedenle öğrenimin daha verimli olmasını sağlayacak yeni eğitsel teknik ve yöntemlerin geliştirilmesi gerekmektedir. Öğrenci ve öğretmenin gereksinim duydukları bilgileri kendi kendilerine arayıp bulma ve kullanma yeteneği geliştirmeleri zorunlu olmaktadır. Bu konuda daha iyi ve daha çabuk öğrenme – öğretme sağlamak için yeni araç ve gereçlerin, yöntemlerin sürekli olarak araştırılıp geliştirilmesi gerekmektedir (Alkan, 1996:7-8).

Eğitim teknolojisi her ne kadar geliştirilmiş olsa da eğitim teknolojisinin kullanımı öğretmenlerin bilgileriyle sınırlı olmaktadır. Çünkü dersin hedeflerinin belirlenip bu amaçla araç-gereç ve öğretim etkinliklerinin saptayıcısı ve öğretme-öğrenme sürecinde kullanıcısı dersin öğretmeni olmaktadır. Çilenti'nin (1988:53-54) belirttiği gibi öğretmenin eğitim teknolojisiyle ilişkili olan görevlerini yapabilmesi için gerek program geliştirme, gerekse eğitim teknolojisi alanlarında bazı bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışlara sahip olması gereklidir. Özellikle her öğretmenin, mesleğinde başarılı olabilmesi için, iletişimde ve eğitimde kullanılan araç, yöntem ve tekniklerin neler olduğunu, bunların birbirleriyle ilişkilerini, belli hedef davranışları oluşturacak yaşantıların nasıl seçileceğini ve bunları kazandıracak eğitim durumlarının nasıl düzenleneceğini bilmesi gerekir.

Bilimsel ve planlı bir eğitimin bir aracı olarak eğitim teknolojisi eğitime yeni olanaklar getirmektedir. Bu nedenle teknolojinin bütün yönleriyle geliştirilmesi, yaygın hale getirilmesi ve etken biçimde kullanılma alanına konması özel bir değer taşımaktadır. Teknoloji bugün eğitim alanında elli yıl önce olanaksız olan bireysel başarı olanakları yaratmaktadır. Böylece eğitimciler teknolojin bu yeni öğrenme stratejilerinden, yönetim uygulamalarından ve herkese açıklık özelliğinden, çeşitli kaynaklar gibi olanaklardan etken biçimde yararlanabildikleri takdirde bugünün eğitim sorunlarını çözmede büyük bir başarı gösterebilirler (Alkan, 1996:55).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, Edirne(merkez) ilindeki ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin sınıf içi öğrenme – öğretme etkinliklerinde eğitim teknolojisi alanlarını (özel hedefler, öğretim yöntem ve teknikleri, eğitim teknolojisi araç-gereçleri, ölçme-değerlendirme türleri) kullanma durumlarını saptamak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Sınırlıkları

Bu araştırma, 2002-2003 eğitim-öğretim yılında Edirne(merkez) ilinde resmi ilköğretim okullarında görev yapan 113 ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenin görüşü ile sınırlıdır.

YÖNTEM

Araştırmanın Türü

İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin eğitim teknolojisi alanlarını kullanma durumlarını saptamak amacıyla gerçekleştirilen bu araştırma durum saptamaya yönelik betimsel bir çalışmadır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Edirne ilinde 2002-2003 eğitim öğretim yılında görev yapan 124 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın evreni küçük olduğu için örneklemeye gidilmemiş 124 öğretmenden ulaşılabilen 113 ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmeni araştırmaya dahil edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada elde edilen veriler araştırmacı tarafından geliştirilen anketle toplanmıştır. Anketi oluşturan maddeler konuyla ilgili benzer çalışmalar incelenerek hazırlanmıştır. Rıza (1990), hedefler, yöntemler, araç-gereçler ve değerlendirmeyi eğitim teknolojisinin alanları arasında dört önemli alan olarak belirtmektedir. Araştırmada kullanılan anket, bu alanlar temel alınarak dört bölümde oluşturulmuştur. Birinci bölümde öğretmenlere özel hedeflerle ilgili sorular, ikinci bölümde eğitim teknolojisi araç-gereçlerinin okullarda bulunup bulunmaması, öğretmenlerin bu araç-gereçleri kullanmayı bilip bilmedikleri ve kullanma sıklıkları sorulmuş, üçüncü bölümde öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili sorular, dördüncü bölümde ise ölçme ve değerlendirme türleri ile ilgili sorulara yer verilmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde SPSS 10.0 paket programı kullanılmış, madde frekans ve yüzdelik dağılımları elde edilerek yorumlanmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, uygulanan anket sonucunda elde edilen verilerin madde ve frekans dağılımları ve bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

İlköğretim dördüncü ve beşinci sınıflarda görev yapan 113 öğretmenin özel hedefleri belirlemesi ve öğrencilerini özel hedeflerden haberdar etmesine ilişkin verileri Tablo 1' de sunulmuştur.

Tablo 1. Özel Hedeflerin Belirlenmesi ve Öğrencilerin Özel hedeflerden Haberdar Edilmesi

	Evet		Hayır		Cevapsız		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Her ders için özel hedeflerimi belirliyorum.	109	96,5	1	0,09	3	0,27	113	100
Öğrencilerimi dersin başlangıcında o dersin özel hedeflerinden haberdar ediyorum.	103	91,2	7	0,62	3	0,27	113	100

Tablo 1'de görüldüğü gibi, öğretmenlerin büyük çoğunluğu özel hedeflerini belirlediğini ve bu özel hedeflerden dersin başlangıcında öğrencilerini haberdar ettiğini belirtmektedir. Öğretmenlerin özel hedefleri belirlemesi ve bunlardan öğrencilerini haberdar etmesi özel hedeflerin önemi bakımından önemlidir çünkü özel hedeflerin belirlenmesi öğretmenlerin etkinliklerine rehberlik ederken; öğrencilerin derse yönelik motivasyonunu arttırmaktadır.

İlköğretim dördüncü ve beşinci sınıflarda görev yapan 113 öğretmenin Teknolojik araç-gereçlerin okullarda bulunma durumu ile ilgili verileri Tablo 2' de sunulmuştur.

Tablo 2. İlköğretim Okullarında Teknolojik Araç-Gereçlerin Bulunma Durumu

Araç-Gereç	Okulunuzda mevcut mu?						Cevapsız		Toplam	
	Evet		Hayır		Bilgim Yok					
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Modeller	109	96,5	-	-	2	1,8	2	0,18	113	100
Kesitler, Maketler	98	86,7	7	0,62	5	4,4	3	0,27	113	100
Radio, Teyp	91	80,5	19	16,8	3	2,7	-	-	113	100
Ses Kayıt Aracı	48	42,5	37	32,7	25	22,1	3	0,27	113	100
Opak Projektörü	17	15	59	52,2	32	28,3	5	4,4	113	100
Tepegöz	111	98,2	2	1,8	-	-	-	-	113	100
Slayt	50	44,2	47	41,6	15	13,3	1	0,9	113	100
Televizyon	110	97,3	3	2,7	-	-	-	-	113	100
Video	106	93,8	4	3,5	1	0,9	2	1,8	113	100
Bilgisayar	99	87,6	13	11,5	1	0,9	-	-	113	100
Bilgisayar CD'leri	82	72,6	27	23,9	4	3,5	-	-	113	100
Deney Araç-Gereçleri	112	99,1	1	0,9	-	-	-	-	113	100

Tablo 2'de görüldüğü gibi ilköğretim okullarının çoğunda ses kayıt aracı, opak projektörü, slayt projektörü hariç, eğitim teknolojisi araç gereçleri bulunmaktadır. Öğretmenlerimizin büyük çoğunluğu okullarında modeller, kesitler, maketler, radyo, teyp, tepegöz, televizyon, bilgisayar ve bilgisayar CD'leri, deney araç-gereçleri kullanabilme olanağına sahip bulunmaktadır. Ancak, ses kayıt aracı için öğretmenlerin % 22,1'nin, opak projektörü için % 32'sinin, Slayt projektörü için % 15'nin bilgilerinin olmadığını belirtmesi öğretmenlerin bu araç-gereçlere ihtiyaç duymadıklarını göstermektedir.

İlköğretim dördüncü ve beşinci sınıflarda görev yapan 113 öğretmenin teknolojik araç-gereçleri kullanabilme durumu ile ilgili verileri Tablo 3' te, bu teknolojik araç-gereçlerin öğretmenler tarafından kullanılma sıklığı ile ilgili verileri Tablo 4' te sunulmuştur.

Tablo 3. Öğretmenlerin Teknolojik Araç-Gereçleri Kullanabilme Durumu

Araç-Gereç	Kullanmayı biliyor musunuz?				Cevapsız		Toplam	
	Evet		Hayır					
	f	%	f	%	f	%	f	%
Modeller	111	98,2	-	-	2	0,18	113	100
Kesitler, Maketler	110	97,3	-	-	3	0,27	113	100
Radyo, Teyp	113	100	-	-	-	-	113	100
Ses Kayıt Aracı	79	69,9	30	26,5	4	0,35	113	100
Opak Projektörü	19	16,8	89	78,8	5	4,4	113	100
Tepegöz	103	91,2	10	8,8	-	-	113	100
Slayt	53	46,9	59	52,2	1	0,9	113	100
Televizyon	113	-	-	-	-	-	113	100
Video	106	93,8	5	4,4	2	1,8	113	100
Bilgisayar	65	57,5	48	42,5	-	-	113	100
Bilgisayar CD’leri	66	58,4	47	41,6	-	-	113	100
Deney Araç-Gereçleri	113	100	-	-	-	-	113	100

Tablo 3'te görüldüğü gibi öğretmenlerin tamamı deney araç-gereçlerini, radyo, teyp, televizyon; büyük çoğunluğu ses kayıt aracı, tepegöz, televizyon, video kullanmayı bilmekte; buna karşılık öğretmenlerin büyük çoğunluğu opak projektörü, slayt projektörü kullanmayı bilmemekte; yarıya yakını da bilgisayar ve bilgisayar CD'lerini kullanmayı bilmemektedir.

Tablo 4. Eğitim Teknolojisi Araç-Gereçlerinin Öğretmenler Tarafından Kullanılma Sıklığı

Araç-Gereç	Derslerinizde Kullanma sıklığınız nedir?						Cevapsız		Toplam	
	<i>Çoğunlukla Kullanıyorum</i>		<i>Ara Sıra Kullanıyorum</i>		<i>Hiç Kullanmıyorum</i>					
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yazı Tahtası	112	99,1	1	0,9	-	-	-	-	113	100
Düz Resimler	48	42,5	51	45,1	7	6,2	7	6,2	113	100
Levhalar	72	63,7	37	32,7	4	3,5	-	-	113	100
Modeller	60	53,1	47	41,6	4	3,5	2	1,8	113	100
Kesitler, Maketler	43	38,1	52	46,0	15	13,3	3	2,7	113	100
Radyo, Teyp	11	9,7	74	65,5	28	24,8	-	-	113	100
Ses Kayıt Aracı	3	2,7	30	26,5	77	68,1	3	2,7	113	100
Opak Projektörü	3	2,7	8	7,1	97	85,5	5	4,4	113	100
Tepegöz	28	24,8	72	63,7	13	11,5	-	-	113	100
Slayt	10	8,8	24	21,2	78	69,0	1	0,9	113	100
Televizyon	39	34,5	61	54,0	13	11,5	-	-	113	100
Video	28	24,8	67	59,3	16	14,2	2	1,8	113	100
Bilgisayar	13	11,5	39	34,5	61	54,0	-	-	113	100
Bilgisayar CD'leri	18	15,9	34	30,1	61	54,0	-	-	113	100
Deney Araç-Gereçleri	85	75,2	28	24,8	-	-	-	-	113	100

Tablo 4' te görüldüğü gibi öğretmenlerin tamamına yakını geleneksel ders araç-gereci olan yazı tahtasını çoğunlukla kullanırken; radyo, teyp, ses kayıt aracı, opak projektörü, tepegöz, slayt, televizyon, video, bilgisayar ve bilgisayar CD'lerini yarıdan daha azı çoğunlukla kullanmakta; bununla birlikte ses kayıt aracı, opak projektörü, slayt, bilgisayar ve bilgisayar CD'leri öğretmenlerin yarısından fazlasınca hiç kullanılmamaktadır. Bu durum, bir önceki tabloda öğretmenlerin teknolojik araç gereçleri kullanma sebebini okullarda bulunup bulunmamasından ziyade kullanmayı bilmediklerinden derslerinde kullanmadıklarını göstermektedir.

İlköğretim dördüncü ve beşinci sınıflarda görev yapan 113 öğretmenin öğretim yöntemlerini bilip bilmeme durumu ile ilgili verileri Tablo 5' te, bu yöntemlerin öğretmenler tarafından kullanılma sıklığı ile ilgili verileri Tablo 6' da sunulmuştur.

Tablo 5. Öğretim Yöntemlerinin Öğretmenler Tarafından Bilinip Bilinmeme Durumu

Öğretim Yöntemleri	Bu Yöntemi kullanmayı biliyor musunuz?				Cevapsız		Toplam	
	Evet		Hayır					
	f	%	f	%	f	%	f	%
Düz Anlatım	113	100	-	-	-	-	113	100
Soru- Cevap	113	100	-	-	-	-	113	100
Gösterip Yaptırma	112	99,1	1	0,9	-	-	113	100
Örnek olay	107	94,7	4	3,5	2	1,8	113	100
Grup tartışması	112	99,1	-	-	1	0,9	113	100
Demonstrasyon (Gösteri)	101	89,4	9	8,0	3	2,7	113	100
Dramatizasyon	108	95,6	5	4,4	-	-	113	100
Problem Çözme	113	100	-	-	-	-	113	100
Danışmanlı Öğrenme	66	58,4	44	38,9	3	2,7	113	100
Benzeşme ve Oyunlar	85	75,2	27	23,9	1	0,9	113	100
Beyin Fırtınası	103	91,2	9	8,0	1	0,9	113	100
Programlı Öğretim	81	71,7	29	25,7	3	2,7	113	100
Bağımsız Öğrenme	82	72,6	30	26,5	1	0,9	113	100
Duyarlılık Eğitimi	56	49,6	53	46,9	4	3,5	113	100

Tablo 5'te görüldüğü gibi öğretmenlerin tamamı düz anlatım, soru cevap, problem çözme yöntemlerini, yarısından çoğu gösterip yaptırma, örnek olay, grup tartışması, demonstrasyon, dramatizasyon, beyin fırtınası, benzeşme ve oyun, programlı öğretim, bağımsız öğrenme yöntemlerini kullanmayı bilmektedir. Demirel' in (2000:81) belirttiği gibi "eğitim hedeflerinin gerçekleşmesi uygun bir yöntemin seçilmesiyle sağlanabilir. Bu nedenle her bir ders için tek bir yöntem değil çok farklı yöntemlerin kullanılması söz konusu olmaktadır. Sınıf içinde öğrenme-öğretme sürecinin etkili olabilmesi uygun yöntemlerin seçimleriyle orantılıdır. Öğretmelerin yöntem konusunda seçici olabilmesi onların farklı yöntemleri tanımaları ve kullanmaları ile olanaklıdır. Diğer bir anlatımla, yöntem zenginliğine sahip olmaları gerekmektedir

Tablo 6. Öğretim Yöntemlerinin Öğretmenler Tarafından Kullanılma Sıklığı

Öğretim Yöntemleri	Derslerinizde Kullanma Sıklığınız Nedir?						Cevapsız		Toplam	
	Çoğunlukla Kullanıyorum		Ara sıra Kullanıyorum		Hiç Kullanmıyorum					
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Düz Anlatım	85	75,2	28	24,8	-	-	-	-	113	100
Soru- Cevap	105	92,9	8	7,1	-	-	-	-	113	100
Gösterip Yaptırma	77	68,1	35	31,0	1	0,9	-	-	113	100
Örnek olay	62	54,9	45	39,8	4	3,5	2	1,8	113	100
Grup tartışması	50	44,2	59	52,2	3	2,7	1	0,9	113	100
Demonstrasyon	36	31,9	62	54,9	12	10,6	3	2,7	113	100

(Gösteri)										
Dramatizasyon	41	36,3	65	57,5	7	6,2	-	-	113	100
Problem Çözme	95	84,1	15	13,3	3	2,7	-	-	113	100
Danışmanlı Öğrenme	15	13,3	43	38,1	52	46,0	3	2,7	113	100
Benzeşme ve Oyunlar	22	19,5	58	51,3	32	28,3	1	0,9	113	100
Beyin Fırtınası	38	33,6	62	54,9	11	9,7	2	1,8	113	100
Programlı Öğretim	37	32,7	31	27,4	41	36,3	4	3,5	113	100
Bağımsız Öğrenme	19	16,8	58	51,3	35	31,0	1	0,9	113	100
Duyarlılık Eğitimi	13	11,5	38	33,6	55	48,7	7	6,2	113	100

Tablo 6'da görüldüğü gibi öğretmenlerin çoğunluğu soru-cevap, problem çözme, düz anlatım, gösterip yaptırma yöntemlerini derslerinde çoğunlukla kullanmakta, buna karşılık yarısına yakını danışmanlı öğrenme, duyarlılık eğitimi, yaklaşık üçte biri bağımsız öğrenme yöntemini derslerinde hiç kullanmamaktadır. Tablo 5' de belirtildiği gibi öğretmenlerin yarısından çoğunun gösterip yaptırma, örnek olay, grup tartışması, demonstrasyon, dramatizasyon, beyin fırtınası, benzeşme ve oyun, programlı öğretim, bağımsız öğrenme yöntemlerini kullanmayı bilmekte olması, buna karşılık bu yöntemlerin öğretmenlerce hiç kullanılmaması ya da arasıra kullanılması öğretmenlerin geleneksel yöntemlerden vazgeçemediklerini göstermektedir.

İlköğretim dördüncü ve beşinci sınıflarda görev yapan 113 öğretmenin ölçme değerlendirme türlerini kullanma sıklığı ile ilgili verileri Tablo 7' de sunulmuştur.

Tablo 7. Ölçme Değerlendirme Türlerinin Öğretmenler Tarafından Kullanılma Sıklığı

Ölçme Değerlendirme Türleri	Derslerinizde Kullanma Sıklığınız Nedir?						Cevapsız		Toplam	
	Çoğunlukla Kullanıyorum		Ara sıra Kullanıyorum		Hiç Kullanmıyorum					
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Sözlü Yoklama	83	73,5	28	24,8	2	1,8	-	-	113	100
Klasik/ Essay Türü	76	67,3	30	26,5	6	5,3	1	0,9	113	100
Doldurmalı (Tamamlamalı)	65	57,5	46	40,7	1	0,9	1	0,9	113	100
Kısa Cevaplı	75	66,4	35	31,0	2	1,8	1	0,9	113	100
Çoktan Seçmeli	87	77,0	23	20,4	2	1,8	1	0,9	113	100
Eşleştirmeli	36	31,9	65	57,5	11	9,7	1	0,9	113	100
Doğru-Yanlış	50	44,2	62	54,9	1	0,9	-	-	113	100
Ödev	78	69,0	35	31,0	-	-	-	-	113	100
Gözlem	73	64,6	38	33,6	1	0,9	1	0,9	113	100

Tablo 7'de görüldüğü gibi öğretmenlerin yarısından çoğu sözlü yoklama, klasik (essay) türü, doldurmalı, kısa cevaplı, çoktan seçmeli, ödev ve gözlem yöntemlerini ölçme değerlendirme türü olarak çoğunlukla; eşleştirmeli ve doğru yanlış türlerini ise arasıra kullandıklarını belirtmektedir. Öğretmenlerin derslerinde hemen hemen tüm ölçme değerlendirme türlerini çoğunlukla kullanması öğrencilerin tam olarak değerlendirilmesini sağlaması bakımından olumlu görülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğretmenlerin büyük çoğunluğu özel hedeflerini belirlediğini ve bu özel hedeflerden dersin başlangıcında öğrencilerini haberdar ettiğini belirtmektedir.

Hedefler hem eğitim faaliyetlerinin kararlaştırılmasında işaretçi, hem mevcut eğitim faaliyetlerinin değerlendirilmesinde ölçütler takımı hem de kendilerini tanımlayan istendik davranışların sembolü olarak iş görürler (Ertürk,1998:26). Ayrıca derste kazandırılacak hedeflerin öğrenciye sunulması

yani öğrencilerin hedeften haberdar edilmesi öğrenme için yol gösterici bir harita olarak iş görebilir. Ayrıca, neyi nasıl kazanacakları konusunda öğrencilerin bilgi sahibi olmaları, onların kafasındaki şüpheleri ortadan kaldıracığı için dersin kolayca işlenmesine katkıda bulunabilir. Üstelik öğrenciler, dersin sonunda kendilerinden beklenenlerin neler olduklarını bildikleri zaman, dersi daha dikkatlice izleyebilirler; kazandırılan davranışlar daha da kalıcı izli olabilir. Yapılan araştırmalar bu yargıyı destekler niteliktedir(Sönmez,2001:175).

Öğretmenlerin çoğunluğu teknolojik araç-gereçleri derslerinde ya hiç ya da yeterince kullanmamaktadır. Alkan (1998:75-76), araştırmalara göre, öğretmenlerin öğretim araçlarından yaygın ve etken olarak yararlanmamalarının nedenlerini şu şekilde sıralamaktadır;

1. Öğretmen ve yöneticilerin isteksizliği,
2. Araç eksikliği,
3. Gereç almak için yeterli ödeneğin olmaması,
4. Yeterli tesis ve yerin olmaması,
5. Öğretmenlere yardım edecek eğitim teknolojisi ve görsel işitsel araçlar uzmanlarının olmaması,
6. Belirli bir kademedeki öğrenciler için gerekli öğretim gereçlerinin yetersizliği,
7. Gereksinim duyulan gerece zamanında ulaşılamaması,
8. Öğretim araç ve gereçleri ile ilgili kaynakların gereği gibi bilinmemesi.

Teknolojik araç gereçleri kullanmayı bilmenin yanında önemli bir nokta da, bu araç gerecin eğitimde nasıl kullanılacağına bilinmesidir. Öğretmenlerden bazıları teknolojik araç gereç kullanmayı bildiklerini belirtirken, derslerinde yeterince kullanmadıklarını belirtmeleri öğretmenlerin bu araç-gereci eğitimde nasıl kullanacaklarını bilmedikleri şeklinde yorumlanabilir. Bu nedenle öğretmenler kullanmayı bildikleri araç-gereçlerin eğitimde nasıl uygulanabileceği konusunda da eğitime gereksinim duymaktadırlar. Ayrıca, öğretmenler eğitim teknolojisi alanlarının kullanımının yararları ve en etkili kullanımları konusunda bilgilendirilmelidir.

Öğretmenlerin çoğunluğunun çağdaş yöntem ve teknikleri bilmesine karşın derslerinde kullanmamaları, geleneksel öğretim yöntemlerinden vazgeçmemeleri, öğretmenlerin çağdaş yöntemlere göre derslerini planlamada kendilerini sıkıntıya düşürmek istemediklerini göstermektedir. Çünkü öğretmenler çağdaş teknolojinin ve yöntemlerin derslerde kullanılmasının getirdiği yararları rağmen geleneksel öğretim yöntemlerini ve araç-gereçlerini kullanma alışkanlığından vazgeçmemektedirler. Teknolojik araç-gereçlerde olduğu gibi, öğretmenlerin çağdaş yöntem ve tekniklerin uygulanmasına ilişkin teorik bilgiye ihtiyaçları olduğu kadar pratik beceriye ve yöneticilerin desteğine ihtiyaç duymaktadırlar, ancak o zaman öğretmenler bu geleneksel alışkanlıklarından vazgeçebileceklerdir. Buna karşılık öğretmenlerin ölçme değerlendirme türlerinin tamamını derslerinde kullanmaları öğretmenlerin ölçme değerlendirmeye önem verdiklerini göstermektedir. Belirtilen bu ölçme değerlendirme türlerinden her birinin güçlü ve zayıf yönleri bulunmaktadır. Bu ölçme ve değerlendirme türlerinin bilinip hedefler doğrultusunda tek tek veya hep birlikte kullanılması birbirinin eksiklerini tamamlayacaktır.

KAYNAKÇA

- ALKAN, Cevat (1996). *Eğitim Teknolojisi*. 4. Baskı Ankara: Atilla Kitapevi
- ALKAN, Cevat (1998). *Eğitim Teknolojisi (Disiplin, Kuram, Süreç, Ortam, Uzman, Uygulama)*, 6. Baskı, Ankara: Anı Yayıncılık.
- ÇİLENTİ, Kâmuran (1988). *Eğitim Teknolojisi ve Öğretim*. Ankara: Yargıcı Matbaası.
- DEMİREL, Özcan (2000). *Plandan Uygulamaya Öğretme Sanatı*, 2. Baskı. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- ERTÜRK, Selâhattin (1998). *Eğitimde "Program" Geliştirme*, 10. Baskı. Ankara: Meteksan A.Ş.
- RIZA, Enver T. (1990). *Eğitimde Yöntemler Teknolojisi*. İzmir: Karınca Matbaası.
- RIZA, Enver T.(2000). *Eğitim Teknolojisi Uygulamaları ve Materyal Geliştirme*, 5. Baskı. İzmir: Anadolu Matbaası.
- SÖNMEZ, Veysel (2001). *Program Geliştirmede Öğretmen Elkitabı*, 9. Baskı. Ankara: Anı Yay.
- ŞAHİN. Tuğba Y.; YILDIRIM, Soner (1999). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.